Bibliothèque numérique

medic@

CALZOLARI, Francesco / CALCEOLARI, Francesco / CALZOLARIS, Francesco. **Iter Baldi civitatis Veronae pontis, quo mirabili ordine describitur montis ipsus, atque aliarum quarundam ipsum contingentium partium situs**

Francfort sur le Main, 1586.

BIUM

(c) Bibliothèque interuniversitaire de médecine (Paris)
Adresse permanente : http://www.bium.univ-paris5.fr/histmed/medica/cote?07755x02

ITER BALDI CIVITATIS VERONAE MONTIS, IN QVO MIRABILI ORDINE DESCRIBITVR MONTIS ipſius, atque aliarum quarundam ipſum contingentium partium ſitus.

RECENSENTVR PRAETEREA quædam inſignes plantæ, ac herbæ ibi naſcentes, quæ vſui Medico plus cæteris conferunt.

Recens in lucem editum

Ab honeſtiſſimo viro FRANCISCO CALCEOLARIO *Veronenſi Pharmacopola, in Campanæ aureæ officina.*

Francofurti ad Mœnum.
M. D. LXXXVI.

CLARISSIMO DOMINO PETRO ANDR. MATTHIOLO SENENSI, SERENISSIMI PRINCIPIS FERdinandi *Archiducis Auſtriæ, &c. Conſiliario, atque Medico primario,*

Franc. Calceolarius Pharmacopola Veronenſis, S.P.D.

OPVSCVLVM *meum, quod antea Italico ſermone edideram, tibi Latinum factum (vt petis) mitto, cum tuo de plantis compendio in lucem edendum: ſiquidem communi hac lingua nunc conſcriptum, omnibus in Europa nationibus tuo auſpicio facilè innoteſcet, cùm tuæ mirifica monumenta per vniuerſum ferè orbem circumferantur. Etenim non in Italia ſolùm, ſed apud cæteras nationes, tante tu autoritatis extas, tamq́; latè tua fama, nomenq́; diffunditur, vt nedum libri de materia medica, ſed & cuiuſuis generis deſcripti, merito tibi dicari, & nuncupari poßint, quòd à tuo tantum clariſſimo nomine facilè protegantur. Acceßit etiam; vt hoc tuæ authoritati voluerim commendatum, illa iam diu animo inhærens meo tuæ in me beneuolentiæ opinio, tot experimẽtis tuorum in me officiorum comprobata: quæ quidem me inducit ad credendum, opuſculum hoc meum non ſolùm tibi carum futurum, ſed tuo patrocinio apud omnes ſtudioſos, & bonos viros non modicam gratiam initurum. Commodum ſanè (vt ſcribis) huic libello in tuo de plantis Compendio futurum eſſe locum non diffido: nam ad medicam materiam re ipſa cognoſcendam, non parum afferet commoditatis, atque etiam quaſi comitem præſtabit, quo plantarum ſtudioſi in montem illum ſtirpium ferè fœcundißimum ducantur, illasq́; certis locis reperiant. Siquidem ab vrbe in montem cunctas ipſius itineris partes explicat, & quo commeatu in eo perficiendo ſit opus. Locaq́; omnia ſpeciatim oſtendit, in quibus diuerſarum plantarum genera vireſcunt, ac florent, hac tamen ſerie, vt copioſiores tantum eorundem locorum ſtirpes cõnumerentur, ne cùm plura genera eodem in loco oriantur, ſtudioſorum ingenia confundant. Quod verò copioſius reperitur, id locum ſibi vendicabit, eiq́; nomen tribuet, & noſtram conſiderationem ad ſe conuertet. Præterea cùm plura loca iiſdem plantis abundent, is modus deſcriptioni adhibebitur, vt eo adnotato, qui prius in itinere obuius fuerit, cætera deinceps prætereantur: ni ſint aliquæ præſtantiorum fortaſſe generum, de quibus ob earum dignitatem, meminiſſe oporteat, in quocunque habeantur loco; alioqui quantum poſſumus breuitati ſtudebimus. Vtinam verò de cæteris montibus, atque locis, qui plantis raris, & mirificis abundant, ſimiles extarent hiſtoriæ, quæ non ſolùm indagatores ad loca illa perluſtranda animarent, ſed iter oſtenderent, ac materiam medicam tot difficultatibus plenam ſuæ priſtinæ claritati, te duce, reſtituerent. Namque tuis doctißimis commentariis theoriam continentibus, inſtructi homines diſcendi cupidi, ad alteram partem in ſcientiis omnibus neceſſariam, nempe experientiam ipſam, facilius ſeſe addicerent: cuius in plantarum notitia primas partes eſſe tu bene noſti: qui illam tam diligenter adhibueris: Optarem ſane cæterarum eiuſmodi regionum, poſſe me tibi hiſtorias conſcribere tuo ipſius compendio alioqui numeris omnibus abſoluto adnectendas. At verò id à me ſcio non requires, quod præſtari ab vno homine non*

nè non poſſit: quare velim, vt animi mei propenſam erga te volantatem (vt tua eſt humanitas) gratam ſuſcipias: cupio enim pro virili modis omnibus, tibi ſemper gratificari. Cæterùm Baldus mons non modico ſimplicium medicamentorum numero refertiſſimus eſt: in quibus ego conquirendis, examinandisq́ non mediocres impendi ſumptus, atque labores, doctiſſimis ſemper ac peritiſſimis viris adiũctus. Inter quos fuere Iulius Moderatus, Antonius Tolomeus, Aloiſius Anguillarius, Vlyſſes Aldrouandus, & alij complures in Academijs Italicis ſtudioſi. Prætere am præclàriſſimos illos ſenes Hieronymum Fracaſtorium, & Lucam Ghinum, qui (quicquid in hac ſcientia profecerim) mihi autores, ducesq́ extitere. Taceo Excellentiſſim. Monteſaurum, Iulianum Fumanellum, & alios præſtantiſſimos huiuſce ciuitatis medicos, qui tantum laboris per inuia, asperaq́ ipſius montis loca, quandoque mecum ſubire non ſunt grauati, vt varios ac mirificos naturæ effectus in plantis contemplarentur. Quibus non minus grata fuit mea herbarum obſeruatio, quàm mihi illorum de plantis doctrina iucunda, adeò vt iam poſſim multa de rei plantariæ controuerſijs in medium proferre, atque ex ſententia determinare, quæ breuitati ſtudens & vitandæ arrogantiæ cauſa prætermittam: quamuis (proh dolor) hoc tempore à quocunque vix in re plantaria tyrunculo hoc iam vſurpetur, vt vel peritiſſimis contradicere audeat ignarus quiſque. Huius autem Libelli formæ tanquam cuiuſdam catalogi earum omnium plantarum erit, quæ in celeberrimo hoc monte reperiuntur: ſuis locis particulatim deſcriptarum, vt cuilibet aditus, & luſtratio locorum omnium, atque herbarum inuentio facile pateant. Erit igitur in tuo hoc ſtirpium compendio ſatis congruens, quoniam illi plantas communiter exponenti ac figuris veras imagines oſtendenti, loca inueniendarum illarum deſcribens, tanquam famulus erit atque miniſter. Quinetiam commodiſſimè in tam præclaro herbarum omnium volumine, facilè hoc exiguum meum poterit illuſtrari, atque à calumnijs omnibus quæ aliquam poſſe videntur caliginem obducere, tueri: vt non minus hæc loci mihi facta liberalitas, conceſſio, atque tutela cara ſit futura, quàm hæc mea voluntas tibi in hoc miniſterio tuis ſcriptis ſuggerendo grata. Bene vale.

Veronæ Idibus Februarij, M. D. LXXI.

PETRVS

Iter Baldi civitatis Veronae pontis, quo mirabili ordine describitur montis ... - page 3 sur 27

PETRVS ANDR. MATTHIOLVS SENENSIS MEDICVS,

Franc. Calceolario Pharmacopæo Veronenſi. S.P.D.

QVOD *iam diu deſideraſti compendiũ à nobis conſcriptum de Plantis omnibus, de quibus diffuſè ſatis in commentarijs noſtris in Dioſcoridem meminimus, in eorum ſtudioſorum uſum, qui indagandis, noſcendiſq; legitimis ſimplicibus nauant operam, iam pridem abſolui, ac propediem typis excudendum mittam. Quamobrem tuũ opuſculum quod de itinere è Verona in Baldum montem omnium ferè fama percelebrem, & plantarum refertiſſimum ad me miſiſti, illi ſtatim adnectendum curabo. Scio enim me hoc tuo libello apud multos bonos viros beneuolentiam longè maiorem initurum, ſi etiam præter deſcriptas plantas, locum oſtendam vbi eæ copioſiſſimæ ac non vulgares inueniantur. Cæterum id magis eos, & tibi, & mihi beneuolos reddet, quod in ipſo tuo opuſculo nõ ſolùm itinerandi normam tradideris, ſed vniuerſas quoq; plantas deſcripſeris, quæ vnicuiq; montis ipſius loco ab imo ad ſummum gradatim enaſcũtur. Erit enim hoc omnibus adeò gratum, vt vbi ſenſerint te ab inuidis morderi, exiſtimationem tuam, probitatem, ſynceritatem, atq; doctrinam modis omnibus tuebũtur, ita vt tibi honori, et ſtudioſis vtilitati libellus iſte tuus ſit futurus, præſertim cum me ipſum habeas promotorem, ac defenſorem. Scio enim abs te non ſolùm meamari plurimum, ſed præ cæteris etiam obſeruari. Ego verò vt de mea in te propenſione, ob tuarum, nempe ſynceritatis, fidei, ſolertiæ, peritiæ, diligentiæq; meritum aliquid dicam in obtrectatorum tuorum cenſuram: admiror ſanè quàm maximè valeas in componẽdis abſq; omni fraude medicamentis, & ijs præſertim, quæ à clariſſimis olim medicis magnis Imperatoribus parabantur, vt latius & diffuſius in commentarijs noſtris in Dioſcoridem, de tua admirabili Theriaca libro ſexto præfati ſumus. Scio tamen meis laudibus ibidem conſcriptis, & tibi, & mihi inuidos complures comparatos, qui aliorum virtutibus inſidiantur. At cùm inuidia virtuti perpetuò ſeſe opponat, & tandem inuidos ipſos quodam veluti maraſmo conficiat, eorum maledicentiam minimè curare debemus. Scio ego non deeſſe pharmacopæos, non in Italia ſolùm, ſed in alijs quoq; exteris regionibus, qui legitimorum ſimplicium peritiam habent, & in componendis, parandiſq; medicamẽtis exercitatiſſimi ſunt, adeò vt poſſint rectè & Theriacam, et cætera generoſa antidota parare: de quorum laudibus poſſem quoq; multa ſcribere ſi mihi cum ijs perinde ac tecum intercederet conſuetudo, & medicamentorum, quæ ab ijs parantur, certam aliquam haberem notitiam.*

titiam. Sed cum id haud mihi fateri liceat, ăliȷs eorum laudes deſcribendas relinquo, & te præ cæteris laudandum, promouendumq́ mihi proponam: ſeruata tamen cæterorum ſama, fide, peritia, ac ſedulitate. Cæterùm ſi quis (quiſquis ille fuerit) de mea fide dubitauerit, tutus ad te accedat, tecum loquatur, tuaque omnia videat & examinet, non tamen malignis, ac diſtortis oculis, ſed claris & apertis. Hoc ſi fecerit, cognoſcet quidem apertiſſimè, non immeritò à Matthiolo laudari Calceolarium, & eius antidota præ cæteris commendari. Intrent penetrentq́, qui ſelectiſſima omne genus medicamenta noſcere, ac manibus tractare cupiunt in tuum Muſæum; in quo prætioſa, ac rara recondis. Apertum enim illud inuenient (quæ tua eſt cum omnibus liberalitas) & te ad omnia videnda oſtenſorem habebunt. Quid dicēt cùm viderint, quæ ego vidi, Et probaui apud te tantum? Mirabuntúrne? profectò mirabuntur, & præ ſtupore obmuteſcent. cum inſpexerint Coſtum, Amomum, Aſpalatum, Calamum odoratum, Folium, & quod magis mirum eſt, etiam Opobalſamum. Videbunt præterea foſſilium complurium varia genera, ipſaq́ admodum rara, & permulta quoque naturæ miracula, nempe plantas animaliaq́ in lapides multiplices verſa, & alia non minus monſtroſa, à te adeò diligenter aſſeruata, & in ordinem digeſta, vt omnes, qui tă rara tamq́ præcioſa monumenta inſpexere, ſummoperè ſtupeant. Taceo rara admodum animalia, quæ inibi ſummo artificio arefacta ſpectantur. Taceo peregrinas, & nouas plantas, fructus, radices, ſemina, quæ è remotiſſimis terrarum locis delata ſunt, ne maiorem tibi inuidiam pariam. Quæ omnia magno ſumptu, & labore tibi comparaſti non tam lucri faciendi cauſa, quàm iuuandæ Reipublicæ, & famæ conſequendæ deſiderio. Prætereo quoque, quæ in tuo Myropolio mirifica aſſeruas antidota. Theriacam, inquam, iam omnibus celebrem, Mithridaticam antidotum illam regiam, atque antidotum etiam illam noſtram, & noſtrum de Scorpionibus oleum, quæ tibi & mihi tam diligenter, fideliterque paraſti, vt nihil addi poſſit. Præclarus es pharmacopæus. præclarus, & acerrimus ſimplicium indagator, ac cenſor, cur ergo curas vitilitigatorum inſidias? Velim omnino ne cures, cùm tibi nihil officere queant. Non deſunt tibi (mihi crede) medicæ materiæ periti, qui ſua tantum autoritate te ipſum, & tua omnia tuebuntur. Scio ego non deeſſe eruditiſſimos medicos, quibus ex commentariorum noſtrorum lectione ingens tua probitas, ac in parandis Antidotis peritia innotuit. qui confectis difficillimis, ac longis itineribus ad te profecti ſunt, nō modo vt te de facie cognoſcerent, ſed vt à te veluti ab Andromacho, & Galeno, Theriacam, & alia complura generoſa antidota conſequi poſſent. Inter quos licebit mihi nunc hic cōmemorare Ioan. Baptiſtam Nocetum Pōtremolenſem & Ioan. Baptiſtam Oliuū Cremonenſem Medicos ſanè ac viros, ſingulari doctrina illuſtres, & materiæ medicæ peritos, qui ſuis literis ſe multū mihi debere faſſi ſunt, quòd ex cōmenta-

Sss *menta-*

mentarijs noſtris illis innotueris, te inuiſerint, & præclariſsima antidota abs te acceperint. Taceo laudes, quibus multis encomiis te proſequuti ſunt, & quæ de his, quæ apud te viderunt, enarrant. Miranda enim ſunt quæ de te ſcribunt, ac de tuorum medicamentorum miraculis. Prætermittam & ego quoque, quæ de mirificis Theriacæ tuæ operibus dici poſſent, quod tamen non facerem niſi id prius in commētariis noſtris in Dioſcoridem præſtitiſſem. Quin etiam cùm Antidotus ipſa iam vbiq; de ſe, ſuaq; ipſius præſtantia dicat, loquatur, & prædicet, non eſt vt de ea plura præfari contendam. Hoc tantum addam, neſcire Matthiolum, vbi ei parem adinueniat. Facinus eſſet magnum ſi ea velim in hominum vſum promouere, quæ ſcirem non carere impoſturis, vt quidam fortaſſe faciunt. Quin etiam haud minus facinus eſſet, ſi quæ ſcirem ad conſeruandam tuendamq; hominum vitam profutura, eadem non promouerem, & laudibus non commendarem. ſed ne longius tuas proſequar laudes, & ne tam amplo meæ in te beneuolentiæ animo inuidorū aures obtundam, cætera tacere decreui, de quibus præclariſsimi Medici Veronenſes, qui omnibus ferè horis tecum verſantur & viuunt, longè molius ac diffuſius quàm ego teſtari poterunt. Tu verò, vt ſemper ſoles, diligenter cura, vt antidotum & oleum noſtrum de ſcorpionibus contra venena, & virulentorum animalium ictus, quorum parandi rationem in commentariis noſtris deſcripſimus, ad finem deducantur. Si quidem tametſi Romæ non deſint, qui hæc iam paſsim parent in multorum Heroum gratiam, & vſum, ſunt tamen eorum plerique, qui ſæpe ſuis literis ad me datis antidota ipſa à me petant; quod ſibi omnino perſuadeant, quæ à noſtris prodeunt manibus cæteris fore præſtantiora. Bene vale. Tridenti, Idibus Ianuarij. M. D. LXXI.

ITER

ITER BALDI MONTIS,

FRANCISCO CALCEOLARIO VERONÆ IN OFFICINA CAMPANÆ

aureæ Pharmacopola Auctore.

BALDVS Mons in Italia celeberrimus in faucibus alpium quibus Rhetia ab Italia diuiditur, altiſſimus, latiſſimusque reſidet, in ipſis Veronenſis, & Tridentini agri confinibus. Hic itaque cacumen ad ſydera extollens, cæteros vicinos montes altitudine ſuperat, atque excellit, adeò vt amœnitate, ſitu, pulchritudineque non ſit quouis altero inferior. Radices habet, qua Solem orientem ſpectat in Atheſis fluminis littore: qua verò ad occidentem in amœniſſimis Benaci oris. Ab Auſtro deinde campeſtrem quandam planitiem, & ab Aquilone alios alpium montes contingit. E cuius ſummo iugo magna cum luſtrantium voluptate atque admiratione à ſiniſtra parte furibundum ſpectatur flumen, quod à præruptis & altiſſimis ſcopulis erumpens, per anguſtum admodum, & anfractuoſum iter rapidiſſimo curſu deſcendit ad valles. Ex aduerſo autem latere humiliores viſuntur colles, & fertiliſſimæ quoq; valleculæ, quas maxima campeſtris antecedit planities, ſpacioſa admodum, æqualis, inculta tamen & nulla arbore impedita, adeo vt planè mare latum repræſentet. Huius ſecundum latus Atheſis flexuoſo itinere permeat, qui quamuis magnus ſit fluuius, ob diſtantiam tamen è ſummo montis vertice proſpicientibus paruus riuus apparet, & in ciuitatem ingredi cernitur. Viſitur & Ciuitas ipſa Veronæ, adeo, vt eius ſitus, forma, ædificia, ambitus totus, ac queque eiuſdem partes diſtinctè ac particulatim internoſci queant. Quod ſi contigerit cœlum perſpicua ſerenitate clareſcere, vniuerſa agri Veronenſis planities liberè perſpici poteſt. Viſuntur quoque vicinę vrbes, & oppida, quæ adeò lucidè inſpicientium oculis apparent, ac ſi Belgici pictoris penicillo, omni cum arte, ac venuſtate, aliqua in tabella, aut potius linteo depicta ſpectarentur. Ab altera verò parte Benacus occurrit Lacus, qui quamuis ſex milia paſſuum diſtet, adeò tamen vicinus, ob culminis altitudinem videtur, vt ſi quis velociſſimo curſu, minimè ſibi temperans deorſum contenderet, exterrefieret quidem, veritus ne in eum collabiturus irrueret. Spectantur hinc circum lacum ipſum horridi admodum, ac inacceſſi montes, ſaxeæque crepidines, ac rupes, ſcopuli eminentiſſimi ac nudi: propius verò non procul à littore amœniſſimæ videntur oræ oleis, & myrtis refertæ: quin & virentes colles odoratis, ac denſis admodum lauris veſtiti. Pagi quoque multi, atque oppida. Inſulæ, Peninſulæ, nauigationes, piſcationes, vndę iamiam placidiſſimæ, mox in altum elatæ: littora fremere, nauigantes ad portus properare ex ipſo montis iugo cernuntur. Præterea, quod fortaſſe nonnullis mirum videbitur, ſereno in montis cacumine exiſtente Cœlo, paulò tamen inferius denſiſſimis nubibus obſcuro, non ſolùm tonitrua horrenda, corruſcationeſque quandoque fiunt, ſed & grandines, & pluuiæ impetuoſo admodum bom-

bo,in ipſum decidunt lacum, non ſine magna nauigantium iactura. Quæ quidem omnia tam pulcherrima, admiranda, delectabiliaq; ſpectacula faciunt,vt præ ſtupore nónulli veluti attoniti fiant. Quemadmodum enim nullus ſpectantium oculus horum proſpectu ſatiari poteſt, ita nec lingua reperiri,quę omnia rectè narrare ac exprimere poſſet. In ipſo autē monte tanta eſt locorum, & rerum varietas,quòd prorſus longū foret omnia ex ordine recenſere. Sunt enim valles ex puro ſaxo non paruæ,acclines,decliuesq;, ſcopuloſæ, atq; admodum ſquallidæ: è contra verò ſpacioſiſſima,ampliſſimaq; pratorū paſcua,numeroſa herbarum,&florum varietate referta,& ex his quidem plana quędam,atq; vmbroſa,quædam decliuia atq; aprica.Extant etiam ampliſſimorum fontium frequentes,ac limpidiſſimæ ſcaturigines,nō ſolùm in imis montis ipſius locis,ſed in medijs , atq; etiam in ſummis eiuſdem iugis,è quibus tam copioſæ emanant aquæ,vt earum potu numeroſę pecudum greges ſatis ſuperq; ſatiari queant: ad quorum ſcaturiginum fontes non gregarij paſtores modo,& ſyluani homines, verum & qui conquirendis plantis inſudant,expoſitis in gramine cibis,ſeſe refocillare ſolent,paucis adiūctis obſonijs.Prætereo,ne longior ſim,frondoſas, ac denſas fagorum,quercuum atq; ilicum ſyluas , quin etiam quaſdā caſtaniferis tantùm arboribus ſtipatas,atq; nonnullas, in quibus ſylueſtres proueniunt pinus,atq; excelſiſſimæ abietes atq; larices.Cæterum quid dicā de aeris,cœliq; varietate? Mira profecto. Siquidem qui montē circunquaq; perluſtrant, breuibus etiam interuallis , magnā aeris inęqualitatē experiuntur,adeò,vt pleriq; non modo regionem,ſed clima ſe mutaſſe opinentur. quòd hæc quidē pars exorienti Soli,illa vero Occidēti aduerſa fuerit: quædam, quę Sole torreatur,alia quę vmbras perpetuas habeat.Hic niuibus,ac glacie perpetuis ęſtate tota alget locus,ibi verò ęſtus eſt magnus.Alijs verò quibuſdā in partibus,omni ferè anni tempore vernalis quædā adeſt temperies;qua quidē locorum ac ſituum diuerſitate,fit quidem ꝙ tanta etiam plantarū varietas in hoc mōte proueniat,quanta vſquam in Italia tota reperiatur.Diſtant igitur à Verona huiuſce admirabilis montis radices viginti milibus paſſuum: ab ijs verò imis ad ſummam, quinque aut ſex milibus.Diſcedendo itaq; Verona ad montem Baldum, ſtatim extra vrbem iter eſt per campeſtrem, latiſſimamq; planitiem,vbi copioſè vireſcunt.

Tithymalus:
- *Characias.*
- *Paralius.*
- *Helioſcopius.*
- *Cypariſſias.*

Pityuſa.

Sed paulò vlterius reperiuntur.

Paliuri genera plura, quorundam opinione deſcripta.
Blattaria.
Cotinus Plinij Roſola, vulgo dicta.
Geranium multorum generum.
Eryngium.
Lupinus domeſticus & ſylueſtris.

Anchuſæ tria genera.
Mille grana ab aliquibus Epipactis dicta.
Securidaca.
Dipſacus.
Attractylis.
Rubea.
Tlaſpi multorum generum.
Plantago aquatica.
Sium.
Glaucium.
Siſymbrum aquaticum duplex.
Xiphium.
Ocimoides.

Interea

Interea peruenitur ad pagum quendam, qui diſtat ab vrbe quinq; milia paſſuum ſuper dextra Atheſis parte in campeſtris planitiei latere poſitus: cuius nomen multis innotuit gentibus. & præſertim Tranſalpinis militibus, qui è Germania profecti in Galliam Ciſalpinam contendunt. Buxolengus ei nomen eſt ita à viuo colle appellatus, qui totus Buxo arbore veſtitur. hinc itaq; vlterius proficiſcendo, quæ ſequuntur hic plantæ reperiuntur.

Botrys.
Hypecoum Matth.
Amellus Vergilij.
Aliſma.
Acanthus.
Erithrodanum maius & minus.
Aſtragalus.
Terebinthus.
Abrotonum album.
Mahaleb.
Helichryſum.
Flammula Iouis.
Onoſma.
Berberus vulgaris.
Holoſtium.
Rhamnus tertius.
Spergula. i. Apparine.
Tragoponum flore purpureo, & luteo.
Bellis maior & minor.
Anthemis flore albo, & rubro.
Adonis Matthioli.
Cotula fœtida.
Aparine.
Gallium flore albo & luteo.
Alyſſum quorundam.
Althea.
Colchicum.
Pſeudomyagrum.
Lagopus.
Aegylops.
Polium alterum.
Lycium.

Hinc peruenitur ad quandam meam poſſeſſiunculam, quæ Riuole (quaſi Ripa) noſtra vulgari lingua vocatur, vbi fuit antiquitus in ſummo colle Arx loci natura tunc temporis muniſſima, de qua in hiſtoria Veronenſi frequens fit mentio, cuiuſq; adhuc diruta viſuntur veſtigia, atq; ruinæ. Hic quoq; ſuos habet fines vallis Lagarina, qua iter eſt, quo Tridentum, & in Germaniam itur. Ad hanc vſq; Arcem creditur Atheſim olim perueniſſe. anteaquam fauces illæ montis hominũ induſtria diducerentur, quæ la Chiuſa vulgo dicuntur. Quoniam autem merces ratibus per Atheſim allatæ, ad hanc vſq; arcem, ad ripam tanquam in portum conuehebantur, facile locus hic Ripæ nomen adinuenit, vnde nos Riuole corrupta appellatione vulgari idiomate appellamus.

Hinc per quandam vallem iter dirigitur, frugiferis campis, & pratis, atque gelidiſſimis fontibus, vtiliſſimiſque refertiſſimam, in qua, in ipſo itinere inueniuntur ſtirpes non paucæ; quæ hæc ſunt.

Pulſatilla Matthioli.
Liguſtrum.
Reſeda Plinij.
Polygala.
Dryopteris.
Polypodium.
Tribulus terreſtris.
Amellus.
Vincetoxicum, ſeu Aſclepias, vt quidã (volunt.
Alliaria.
Pſyllium folijs Coronopi.
Polemonia.
Olyris.
Lupinus ſylueſtris.
Chondrylla.
Digitalis lutea, & purpurea.
Cacalia.
Centaurea media.
Ageratum.
Ariſtolochia vtraque.

Galiopſis.
Eupatorium Dioſc.
Oenanthe.i.Filipendula.
Euphragia.
Heliotropium maius.
Ballote.
Populus vtraq;.
Alnus.
Periclymenum.
Chamæpytis.
Hermodactylus Meſ.
Stachys.
Lunaria odorata.
Draba.
Atriplex ſatiua & ſylueſtris.
Iberis.
Crocus ſylueſtris.
Frumentum Saracen.Matthioli.
Thymbra.
Elleborus niger.
Daphnois.
Bryonia.

In poſtremo huiuſce vallis loco, pagus eſt Caprini, vbi ab imo Baldus mons incipit attolli. Quo in loco opus eſt in montem aſcenſuris, ſibi commeatum comparare, niſi eum ſecum è Verona tulerint, quinetiam de veſtimentis ſibi prouidere, ad ſuſtinendum ſi opus fuerit die quidem imbrem & ventos, nocte verò frigus: vlterius enim pagi non ſunt, vbi neceſſaria nanciſci poſſint, ſed tantum paſtorum tuguria & ſyluanorum hominum caſæ. quam ob cauſam non eſſet ab re etiam iumenta habere, quæ tentorium militare, & alia vtenſilia deferrent. Cęterùm trāſmiſſo Caprini pago, hęc in propinquis locis reperiuntur.

Viola arboreſcens.
Scabioſa.
Morſus diaboli.
Conſolida Regalis.
Viola alba Theophr.
Oxys.
Anagallis vtraque.
Iaccea nigra.
Sideritis Achillea.
Mithridatica.
Alectorolophos, ſeu criſta galli.
Pes anſerinus.
Xanthium.
Symphytum maius.
Alopecuros.
Delphinum. i. flos Regius maior & minor.
Dictamnum album.
Flos Solis Matthioli.
Anthyllis.

In ipſo autem aſcenſus initio, inuenitur Coronę templum Deiparę virginis dicatum: magnæ ſanè religionis, ac nō minus loci ferè inacceſſibilis natura, mirabile, quò in quibuſcunque feſtis diebus D. Mariæ virgini conſecratis, ac ſolemnibus, magna admodum hominum confluit multitudo. Cæterum cōfluentibus tranſeundum primum eſt ab vnius montis iugo in alterum per longum admodum ſubliceum pontem: deinde verò aſcendendum accliui admodū calle, adeoque anguſto, vt vix ſinguli commodè incedere valeant, quo ſæpe fit vt obuijs factis vix locus ad tranſitum ſuperſit. Ab ipſa ſolummodo natura anguſtus iſte tranſitus factus eſt in montis ipſius latere in marmore, quod vtrinque inſtar parietum ad perpēdiculum excurrit. A calle verò ipſo ad ſummum montis faſtigium tantæ altitudinis ipſum eſt latus, vt vix telum validiſſimo arcu excuſſum ſummum locum attingat: ab eodē verò ad imum, quingenti aut fortaſſe plures intercedunt paſſus. At quò iter hoc ſpectantibus terribilius eſt, proficiſcentibusq; laborioſius, tāto magis ad aſcenſum inuitat animi voluntas videndi ac perluſtrandi tā ſolitarię religionis Fanū: & quoniā in calle ipſo naſcuntur.

Saxifraga maior Matthioli. *Daucus Creticus.* *Corydalis, ſplit*

quibuſ-

quibuſdam dicta, atque etiam pyrethrum, non fruſtra iter illud perficitur. A
coronæ deinde templo recedendo multæ ſeſe offerunt ſtirpes, nempe.

Palma Chriſti diuerſarum generum.
Chamaeleon albus.
Gratia Dei.
Conyca omne genus.
Seſeli Aethiopicum.
Myrrhis.
Cicuta.
Perfoliata.
Aizon multorum generum.
Phalaris.
Oxylapathum.
Seſamum.
Rhus.
Caſtanea.
Oxyacantha magna.
Thalictrum.
Caryophyllata montana Matthioli.
Biſtorta.
Egipyros.
Campanula Fuchſij.
Pecten Veneris.
Pes anſerinus.
Centaurium minus.
Epimedium.
Clymenum Matth.
Spina alba.
Virga aurea.
Batrachium Apulegij.
Gingidium.
Elatine.
Pityne Theophr.
Auricula muris.
Triticum vaccinum.
Seſeli Creticum.
Lamium Plinij.
Haſtula regia flore albo.
Hornithogalum.
Phyllirea.
Verbaſci plura genera.
Ophiogloſſon.
Sannicula Diapenſia.
Sanguiſorba.
Arum minus.
Seſeli Peloponenſe.
Phalangium copioſum.
Cardiaca.
Eruca.
Clymenum Plinij.
Tilia.

Poſt Coronam haberi poteſt hoſpitium in pago Ferrario, à quo parum inuicem abſunt Prabazarius, Maon atq; Nouetia loca ſanè cæteris altiorib⁹ cultiora, atq, mitiora. Hinc item aſcenditur in latiſſima ac vberrima prata, fontibus pulcherrimis referta; vbi numeroſæ, ac magnæ ouium, & armentorum greges aluntur, à Maio menſe in Septembrem vſq;. Hæc inter ſpacia naſcuntur.

Peplus.
Horminum ſylueſtre.
Trinitas.
Aconitum Pardalianches quorundam.
Solanum maius, ſeu Bella donna.
Aſarum.
Crocus martius.
Polygonatum anguſtifolium.
Prunella .i. conſolida minor.
Eryſimum.
Picris maior & minor.
Orchis multorum generum.
Antirrhinum duarum ſpecierum.
Tuſſilago duorum generum.
Bellis cæruleus.
Hyoſcyamus albus.
Phu paruum.
Sagitta Matthioli.
Onobrichis.
Lonchitis aſpera.
Sferra cauallo.
Seſeli peloponenſe.
Haſtula regia flore luteo.
Primula veris.
Ambroſia duorum generum.
Amellus.
Allium anguinum Matth.

Per hęc itaq; prata proficiſcentes in Atilonem perueniunt, vbi à dextra vallis eſt ingens, quæ à ſummo ferè montis iugo vſque ad Atheſim profundiſſima permeat: in qua imbrium aquę, atq; fontium circum ſcaturientium excurrunt: Quæ quidẽ vallis à loco ſuperius citato, vernacula lingua, La valle de Artillon nuncupatur. Hęc itaq; ab his qui plantarum cognitione delectantur cõmemoranda, ac celebranda fuerit, ꝙ in ea cõplura præſtantiſſimarum plantarũ genera abundè proueniant, quæ nõ dixerim in Italia ſolùm, ſed fortaſſe in vniuerſa Europa vix reperirentur. Equidẽ ego hoc profectò aſſerere poſſum, me hãc in vallem non veniſſe vnquam, quin nouã aliquam pulcherrimam; nec antea viſam repererim plantam: Hic autẽ etſi plura plantarum genera ex iam cõmemoratis naſcantur, earũ tamen, ne prolixior ſim, haud iterũ meminero, verùm de his tantum ſermonem faciam, de quibus hactenus non ſcripſeram. Et ſunt hæ.

Scordonia.
Piloſella. { *Maior.* / *Minor.* / *Media.* }
Phu minimum.
Gnaphalium.
Semperuiuum vtrunque.
Pulmonaria.
Nardus Celtica.
Sideritis prima.
Rubus Idæus.
Onagra.
Solidago Saracenica.
Bifolium.
Petaſites quorundam.
Sannicula Cordi.
Digitalis.
Virga ſanguinea.
Arbutus.
Clematis altera.
Senetium maius.
Senetium minus.
Sambucus racemoſa.
Sorbus torminalis.
Sorbus ſylueſtris Matth.
Aconitorũ diuerſa genera.
Chryſanthemum flore albo.
Noli me tangere.
Tithymalus maior.
Angelica.
Napellus flore albo.
Cirſium.

Vua vrſina.
Filix vtraque.
Tilia arbor.
Clynopodium.
Erica vtraque.
Meum.
Viola lutea.
Panax Chironium.
Saxifragia alba.
Diapenſia.
Tormentilla.
Taxus arbor.
Ariſarum.
Cyclaminus duorum generum.
Phyllirea.
Myrtillus Matthioli.
Chamæceraſus.
Tora.
Nardus montana.
Tragium Germanicum ſiue vuluaria.
Cyanus maius, & minus.
Dryopteris.
Satureia.
Muſcus terreſtris.
Herba paris.
Combretum Plinij.
Daucus cretenſis.
Lychnis ſylueſtris.
Campanula cærulea.
Hyſſopus Montana.
Coſtum amarum vulgare.
Phylon.

Anti-

Antitora.	*Napellus retiformis.*
Lunaria racemoſa.	*Sigillum Salomonis.*
Betonica.	*Carum.*
Viola marianna.	*Geniſta alpina.*
Orobanche mag.	*Dentaria.*
Lucciola.	*Martagum.*
Gentianula flore purpureo.	*Fragaria.*
Luparia, aconiti ſpecies.	*Lampſana.*

In ſuperiori huiuſce vallis parte quædam paſtorum ſunt tuguria, vbi Veronenſis agri & Tridentini fines habentur, à quibus nõ longè abeſt Sylua ingens reſiniferarũ arborum, Tiliæ, Betulæ, Carpini, Anagyris vtriuſq;, Aquifolij atq; aliarum arborum, refertiſſima, in qua Monticolæ, ac Syluani homines reſinam ferè omnegenus, nempe Larignam, Pineam, Abiegnam, Piceamq; colligunt, quin etiam, & è Larice Agaricum. Circum haſce paſtorum attegias prata ſimiliter habentur, in quibus album Veratrum, albusq; Chamæleon, Calamintha montana, Gentiana, & Napelli genera omnia abunde proueniunt.

Dum autem hinc ad ſummum montis iugum aſcenditur, reperitur longo ſatis ſpacio Silermontanum, & Seſeli Peloponenſe. Cuius radices impoſtores quidã legitimi coſti vice ſuis in Theriacis vſurpare voluerunt Hic vera reperitur Ciſtus atque Hypociſtis. A dextra relinquuntur altiſſimæ, atq; aſperrimæ montis ſummitates quæ ab Vrſis, Lupis, Syluestribus capris & id genus feris quadrupedib. frequentãtur. Quibus in locis inter duriſſimos lapides enaſcuntur tria illa plantarum genera, de quibus quoq; ſuperius meminimus. Nempe Montana, & Celtica nardus, atq; Cretenſis daucus.

Hinc haud longè Mons diſtat, quem maiorem appellant, quòd cætera Baldi montis faſtigia excellat. in cuius ſumma parte planities eſt herboſa, nec omnino inæqualis, è qua ampliſſima ſpectatur regio. pagis & oppidis numeroſis referta. Mantuam, Ferrariam ac etiam Patauiam vſque ſeſe diffundens: Ex altera verò parte omnes citra, vltraq; Benacum oræ, à Ripæ Tridentinæ oppido, vbi Benacus ipſe Lacus initia ſumit, ad Piſcheriam vſq;, vbi ad exorientem Mintium fluuium terminatur, oculis ſubiectæ ſunt: quæ quidem amœnitate, venuſtate, pulchritudine, omniq; delitiarum genere adeo nitent, vt nihil delectabilius inueniri poſſit. Ibi enim ferè vbiq; viridaria habentur, in quibus Armenica mala, Aurantia, Limonia, & quæ Adami poma vulgus appellat, perpetua fronde virent. adeò vt toto ferè anno perpetuò vere fruantur accolæ, cùm non ſolùm odoratiſſimis floribus, ſed fructibus, hæ prætioſiſſimæ arbores onuſtæ perpetuo ferè ſpectentur. Hic ſecus itinera ſepes vbiq; ferè ſunt ex Lauris artificioſiſſimè concinnatæ, nullo ramuſculorum diſcrimine. Nec hoc mirum videri debet, cum Laurus frequentiſſima in collibus, & nemoribus ſua ſponte proueniat. cæterum & illud quoq; omnem ſuperat admirationem, odor, nempe ſuauiſſimus, qui afflatu quodam mirabili ab Aurantiorum & Myrti floribus ſpirat. Si quidem hæc Heſperidum plantę abſq; multa cultorum opera in agris & collibus propagantur, & in eam ſe attollunt proceritatem, qua alijs in locis, & Salices, & Vlmi prouenire ſolent. De viridariorum horum prouentu ac vbertate, vix quiſpiam crediderit, quippe ex vno tantum terræ iugero Medico-

rum Malorũ conſito, centum, & quinquaginta, & quandoq; plures ducatos coloni annuatim recipiunt. Succurit nunc dum de his verba facio, me pluries non ſine admiratione obſeruaſſe in hoc ipſo agro viniferas vites, numeroſis admodum oleis ipſiſque pulcherrimis, & ſpecioſis, adalligatas, & ſub ipſis copioſas creſcere ſegetes. adeò vt vno tantum agro, frumentum, oleum, & vinum recipiant. Hic fontes multiplices inſpicias cryſtalli inſtar limpidos, & riuulos labentes, qui per pagos illos grato murmure excurrunt; propè quos ædificia magni ſanè vſus erecta ſunt tum ad frumenta molenda, oleum exprimendum chartamque parandam, tum ad ferrum excoquendum. & malleis ducendum effigiandumq;. cuius metalla his in locis copioſa habentur, atque, vt vno verbo dicam, ora Benaci lacus, quantulacunque ſit, cæteras Ciſalpinæ Galliæ oras amœnitate, prouentu, pulchritudine, ac omni delitiarum genere facilè antecellit: Sed hæc obiter dicta velim, vt plantarum cognoſcendarum ſtudioſos, qui ad montem Baldum videndum proficiſcuntur, ad hanc quoque fertiliſſimam, amœniſſimamque oram inuiſendam inuitarem. Quod ſi fecerint, non ſolùm magna cum voluptate dies noctesq; tranſigere poterunt, ſed prompta illis erit occaſio tres ſingulares videndi plantas. Etenim in Turri vallecula, citra lacum poſita Mandragoram copioſam inuenient: Ad Diuum verò Vigilium montem habebunt, cuius totum latus Rhododendris ſtipatum cernitur, floribus tum albis, tum rubris, admodumque ſpecioſis. Quin etiam in minoritarum monachorum inſula, floridam, ac pulcherrimam videbunt Palmam, quæ quidem hac in noſtra regione arbor ſpectatu rara admodum eſt. Sed vt iam ad rem propoſitam redeamus. In ipſo itaque monte maiori, de quo dicebamus naſcuntur.

Lunaria racemoſa.
Pſeudo doronicum.
Sannicula variæ ſpecies.
Leontopodium Matthioli.
Geranium argenteum.
Alchimilla argentea.
Polium primum.
Orobanche valde magnum.
Auricula muris.
Calamintha.
Aquileia fuſca.
Cynocrambe.
Cneorum Matthioli.
Picea ſylueſtris ab incolis appellata.
Mughus Matthioli.
Pinus ſylueſtris montanus.
Lampſana.
Fabaria.
Scorpioides.
Lunaria Græca.
Chamælea.
Thymelea.

Propè montem ipſum maiorem vallis eſt de oſſibus dicta, eam (vt puto) ob cauſam, quòd in altera propinqua vallecula circum theatri inſtar, omni ex latere, lapides complurimi exeſi ac perforati extent, ac promineant, quæ humanæ caluariæ ſpeciem, ac cætera oſſium genera repræſentent. cur autem lapides hi excauati, attritique videantur, aliunde prouenire non crediderim, quàm ab ingentibus frigoribus. Siquidem locus is rarò à ſolis radijs incaleſcit. Nam cùm hic eſſem Iulio menſe ardente iam Syrio, & niues, & glaciem copioſam inueni. Hic circumquaque copioſa eſt.

Iberis.

Iberis.
Ilex.
Filipendula duplex.
Mentha vtraque.
Menthaſtrum.
Solanum maius.i.herba bella donna.
Eptaphyllum.
Aparine.
Simphytum petræum.
Acacalis.
Antyllis.
Anemones multorum generum.
Chondrylla multiplex.
Hedera terreſtris.
Carduus vulgaris.
Libanotis.
Verbenaca.
Apocynum.
Piſtolochia,i.Capnos magna.
Sphondilium.
Serpyllum vtrunque.
Panax Heracleum.
Collutea.
Pentaphyllum album.
Vmbilicus Veneris alter.
Phyteuma Matthioli.
Sambucus montana.

Paulò vltra oſſium vallem in ipſo primo deſcenſu, per vniuerſum ferè latus, cui vallis vaccaria nomen eſt, pratorum ſpacia ſunt, minutiſſimarum herbarum tam plena varietate, vt ſubnigricantem ferè colorem repræſentent, mira interim florum emergente varietate: quæ quidem nullo ceſpite aut lapide impeditæ adeo firmæ, vegetæq́, aſſurgunt, vt quamuis die tota à pecudibus depaſcantur, reſumentes noctu quicquid diu deperdiderunt, primo ſtatim mane florentes, & prorſus intactæ ſeſe oſtendunt, nullo eroſionis veſtigio apparente adeò, vt longè magis valeant, ac adoleſcant, quàm quæ in hortis, ſepibus & muris obductæ diligenter excoluntur. In his itaq; locis pululant, ac floreſcunt.

Arthetica.
Galiopſis.
Caryophyllata montana Matth.
Gentiana.
Thapſia.
Peucedanum.
Nerium alpinum.
Potamogetum.
Ferula.
Anonis.
Carduus lacteus.
Herba gattaria.
Gramen Parnaſi.
Ageratum.
Ptarmica.
Paonia.

Medijs hiſce pratorum ſpacijs locus eſt paruus, ac planus, montis lateribus, neſcio an ab arte, aut natura exciſis in ſemicirculi modum. Ibi interiori, ac ſuperiori parùm loco ex ipſo viuo ſaxo, aqua clariſſima prorumpit, quæ non ſine grato murmure in planitiem delabens, magnum, ac nitidiſſimum alueatum conficit fontem. quæ verò ſuper defluunt aquæ à ſummis fontis ipſius labris exiguam planitiem illam circum eunt ac deinde diuerſos in riuulos diuiſæ, per virentes defluunt herbas. Paſtores hunc fontem Brigaldellum vocant. Inſignis quidem, ac celeberrimi nominis fons hic eſt, tum ob aquarum ſcaturientium vbertatem, tum quòd potu omnium opinione cæterorum fontium ſaluberrimus habeatur: quapropter quoſcunque in ipſum aduenientes montem, itinere defatigatos ſuo murmure ad ſe inuitat, & ad gratiſſimas vmbras circunſtantes allicit. Circum huiuſce fontis riuulos Imperatoria copioſa prouenit, & aliæ quoque plantæ. Cæterùm haud longè à vaccaria valle adiacet Ime, ſeu vallis Baſſiana, vbi proueniunt.

Abutilon.

Abutilon.
Cruciata.
Barba capræ.
Aconitum luteum roſeo flore.
Radix rhodia.
Capnus.
Rubea ſatiua.
Iaccea.
Aliſma.
Cirſium.
Centaurium magnum copioſum.

Poſt vallem Baſſianam vallis frigida paulò inferius eſt. In quibus vallibus prata itidem habentur. verùm non adeo pulchra, lataq; vt in valle vaccaria. Cur autem ita vocentur hæ valles, quid aſſeram non habeo. Scio tamen in frigida ipſa valle prouenire hæc, quæ ſequuntur ſimplicia.

Polygonatum anguſtifolium.
Clymenum Pliníj.
Erithrodanum.
Elaphoboſcum.
Echium.
Geniſta Germanica.
Chelidonium minus.
Cirſium.
Daphnois.
Chamælea.
Coronopus ſerpentinus Matth.
Hypericum.
Aſcyrum.
Androſemum.
Cori.

Ad hæc vſque loca non vulgares illæ reperiuntur plantæ, de quibus ſuperius hactenus meminimus, nec reliquum eſt, vt de iiſdem vlterius ſermonem faciamus. Qui verè in montem veniunt, & ſi redeant Veronam aut eodem, quo venerunt itinere, aut alia, qua velint via, plura tamen ſimplicia, quę vſui aliquo eſſe poſſint, quàm quæ à nobis conſcripta ſunt, profectò non inuenient: quare de itinere redeundi, nihil mihi ſcribendum fuit, ne verboſius quàm par ſit, hiſtoriam hanc proſequi videar. Breuitati ergo indulgens, vt ab initio mihi propoſui de reuerſionis itinere nil aliud ſcribam, quàm quod poterit vnuſquiſque pro ſuo arbitrio vel hunc vel illum tramitem ſibi deligere. Cæterùm ego quidem breuem hunc plantarum libellum, in Baldo monte, naſcentium, ſcripſiſſe volui, vt nonnullorum precibus obtemperarem, atq; etiam in publicum vſum edere. quem ſi quis legere, & ſecum habere nõ dedignabitur, is quidem per ſeſe ad ſtirpes ſibi comparandas in montem ipſum aſcendere poterit: indeque ſimplicia fere omnia aſportare, quæ in communem pharmacopæorum vſum eſſe debent, eaq; præſertim quæ non vbiq; reperiuntur. Quandoquidem noſter iſte Mons, nõ ſecus ac pulcherrimus hortus in quẽ coloni ex diuerſis regionibus cõplurimas raras attulerint plantas, ſua ſponte refertiſſimus, fœcundiſſimusq; habetur. Poterit quoq; meum hoc opuſculum non ſolùm his, qui medicæ materiæ dant operam, quiq; medicam facultatem profitentur, ſed & quibuſcunque qui rem plantariam excolunt, eſſe non ſolùm vtile, ſed etiam iucundum. Nam perceptis prius apud Dioſcoridem plantarum hiſtorijs, notis, ac ſaporibus, atq; amplius ex doctiſſimis, refertiſſimisque Matthioli commentarijs, ac ex nouo eiuſdem plantarum compendio, in quo pariter extant plantarum icones ad viuum expreſſæ, quod ſecum quocunq; venerint deferre poterunt: quin etiam ſi contigerit ibi eſſe quenquam plantas conquirentem, vbi non vna, ſed cuiuſcunque generis ſexcentæ vel plures breui etiam ſpacio conſpiciun-

ſpiciuntur, poterit proculdubio ſponte, & per ſeſe illas iam inſtructus inueni-re,atque cognoſcere. Similiter quandocunque alicui ſtudioſorum aliorúmve bonorum virorum comitatui, aut animi refocillandi gratia,aut ſpecioſæ, raræque alicuius plantæ viſendæ deſiderio in ſuo natali ſolo,ad hæc amœna loca ſe conferre libuerit, id illis vnius huiuſce noſtræ admonitionis auxilio, factu facilè futurum ſpero.vbi forte perito,atque exercitato duce carerent. Neque (vt ego reor) eos ſuſcepti laboris pœnitebit, cùm ſenſerint, atque nouerint non modò delectationem ferè incredibilem, ſed maximam inde ſe percepiſſe vtilitatem. Tantam enim re vera, animi tranquillitatem lætitiamque ex hoc itinere percipient, quantam mente concipere,aut verbis exprimere nemo vnquam poſſit. Cuius rei fidem facere poſſent Clariſſ. ac Reuerendiſſ. Antiſtes Hieronymus Lipomanus, Franciſcus Ianuarius, Iacobus Moſchaleus. ambo non ſolùm nobilitate clari,ſed benigniſſimi quoque, & mei amantiſſimi, quin etiam Excellentiſs. Fumanellus & Gerrinonus acerrimus ſimplicium indagator,ac nobiliſſimi Veronenſium complurimi, & aliarum Ciuitatum Proceres illuſtresque viri, rei plantariæ ſtudioſi, qui ſolitarios hos tractus peragrantes, tantum delectationis,& voluptatis capiunt,vt ad vitales ſpiritus exhilarandos, & ad animum vel curis,vel ſtudijs, laceſſitum ſubleuandum, potiorem locum non inuenientes, iſtuc quotannis ſumma cum iucunditate ſeſe conferunt. Inuiſerunt quoque mecum, ac perluſtrarunt vniuerſum hunc montem Ioannes Baptiſta Oliuus Cremonenſis, & Nocetus Pontremolenſis medici excellentiſſimi & non ſimplicium modo, ſed compoſitorum quoque medicamentorum admodum ſtudioſi. Cæterum vt iam finem dicendi faciam, qui, rariores, prætioſioresque expetunt plantas, quàm, quæ in Baldo monte proueniunt,ij in Cretam, Cyprum, Syriam, Ægyptum, atque orientalem Indiam nauigare poterunt, vt ſuperioribus annis faciebat honeſtiſſimus Cecchinus Martinellus Venetijs pharmacopæus in Angeli officina, vir quidem apprimè medicæ materiæ peritus,nec vnquam ſatis laudatus. Id,quod ego quoq; facerem,ſi per illum in quo nunc ſum vitæ ſtatum,liceret.

FINIS.

CATALOGVS PLANTARVM QVAE IN HAC EPITOME CONTINENTVR.

A.

Abies 48.49
Abrotonum mas 459
fœmina 460
Abſinthium 452
Abſinthium marinum 455
456
Montanum 453
Ponticum 454
Seriphium 455.457
Seriphium vulgo dictum
458
AEgyptium 457
Santonicum 457
Abutilon 601.668
Acatia 103
Acatia altera 104
Acantium 435.441
Acanthus 442
Acer maior 63
Acetabulum 858
Acetoſa 230.231
Achillea 750
Acorum verum 5
Acorum falſum 6
Aconitū pardalianches 822
Pardal.Theoph. 823
Pardal.minus 824
II. 827. III. hyemale
828. IIII. 829. V.830
VI. 831. VII. 832
VIII. 833. IX. 834
Acuta ſpina 85
Adiantum 924
Adonis 647
Adonis flore pallido 648
AEgylops, ſiue feſtuca 927
AEgylops altera 928
AEthiopis 886

Agaricum 413
Ageratum 795
Ageratum minus 796
Agnus caſtus 105
Agrimonia offic. 756
Aiuga 679
Albucum 371
Alcea 669
Alchimilla 908.909
Aliſma 674
Alliaria 589
Allium 328
Allium anguinum, alpinum
329
Allium vrſinum 330
Alnus 68
Aloe 450
Aloe America 451
Alſine 850.851
Althaea 667
Althaea altera, ſiue Abutilon
668
Alypum 985
Alyſſum 558
Amaracus 490
Amaracus tenuifolia 491
Amarantus 791
Amarantus criſtatus 792
Ambroſia 596
Ambroſia altera 597
Ammi, Ameos Officin. 522
Ampeloproſum 323
Amygdalæ 169
Anagallis aquatica 396
fœmina 395
mas 394
Anagyris. 671
Anagyris altera 672

Anchuſa 734
Anchuſa altera 735
tertia 736
Androſæmum 677
Androſaces 638
Androſaces altera 639
Anemone 386
Anemone II. 387
III. 388
IIII. 389
V. 390
Anemones diuerſi flores 391
Anethum 517
Angelica 899
Angelica ſylueſtris 900
Anguria 297
Aniſum 515
Anonis 443
Anſerina 758
Anthemis ſiue Chamæmilla
645
Anthyllis 680
Antirrhinum 920
Antirrhinum II. 921
III. 922
IIII. 923
Antora, ſiue Antitora 837
838
Aparine 557
Aphace 319
Apiaſtrum 574
Apios 980
Apium hortenſe 526
Paluſtre 527
Apocynum 841
Apocynum repens 842
Apollinaris herba 807
Aquifolium 84

Aqui-

Aquileia, ſiue Aquilina 404 405
Arabis 341.342
Aracus 802
Arbor Iudæ 140
Arbutus 168
Argentaria petræa 909
Ariſarum 369
Ariſarum alterum 370
Ariſtolochia clematis, Saracenica, tertia Plinij, longa vulgaris 421
longa 420
quarta 422
rotunda 419
Armeniaca maiora 146
minora 147
Artemiſia 595
Arum 365
Ari flos 366
Arum minus 367
Arundo 72
Arundo paluſtris 73
Aſarum 19
Aſarina 20
Aſcyrum 676
Aſclepias 559
Aſparagus 259
Aſparagus ſylueſtris 260
Aſphodelus fœmina 372
mas 371
Aſplenum 640
Aſter Atticus 904.905.906 907
Aſtrantia Alpina 533
Atractylis 561
Athanaſia 650
Atriplex 240
Atriplex ſylueſtris I. 241
II. 242
III. 243
marina 244
Auellana Indica 178
Auena 191
Auena ſterilis 928
Aurantia mala 150
Auricula muris 408
Vrſi 706

B.

Ballote 572
Balſamina 989
Balſamina altera 990
Barbula hirci 312
Barbula hirci II. 313
Bardana 887
Batiſecula 288
Been rubrum 24
Bellis maior 653
media, ſyluatica, montana 654
minor 655
minima 656
Bellidis ſpecies 656
Berberus vulgaris, ſiue Creſpinus 86
Beta 255
Beta rubra 256
Betonica 681
Betula 69
Biſtorta 683
Biſtorta minor, alpina 684
Blattaria 885
Blitum 234
Blitum album 236
rubrum minus 235
ſylueſtre 237
Botrys 598
Botrytis, lunaria 643
Bonus Henricus 368
Borrago 914
Brache cuculi 883
Braſsica capitata 250
Cauliflora, Cypria, Pompeiana 252
Criſpa, Sabellica 249
leuis 248
marina 253
ſylueſtris 233
Canina 998
Bryonia 987
Bubonium 904
Bugloſſum 914
Bugloſsum vulgare 915
ſylueſtre 916
Bulbocaſtanum 609
Bulbus vomitorius 373
Buphthalmum 651
Buphthalmum flore purpureo 652
Burſa paſtoris 340
Buxus 101

C.

Cæpa 324
Cæpa Aſcalonia 327
fiſsilis 326
ſectilis 325
Calamintha 481
Calamintha aquatica 483
montana 482
Calamus odoratus 30
Caltha, calendula offic. 918
Caltha paluſtris 594
Cannabis 670
Canna Indica 731
Capillus veneris 924
Caput canis, vituli 920
Capparis 375
Capparis ſylueſtris, fabaginea vel leguminoſa 376
Cardamomum 11
Cardiaca 864
Carduus D. Mariæ 445
Carduus non aculeatus 437
aculeatus 438
lacteus, & lactarius 445
benedictus 562
ſylueſtris 439
Carota 509
Carpinus 71
Carpinus Plinij 63
Cartamum, Cnicus 995

Carum

Carum 516
Caryophyllata 725
Caryophyllata paluſtris vel aquatica 726
Caryophyllata montana 727
Caryophylli 349
Caryophylli Indici 406
Caryophylli Indici minores 407
Caryophylli flores domeſtici 350
ſylueſtres 351
Caſſia poetica, Monſpelienſium 26
ſolutiua 25
Caſtanea 118
Caſtanea equina 119
Caſtrangula 866
Caucalis 305
Caulorapum 251
Cauda equina offic. 770
Cedrus 57
Cedrus Phœnicia 58
Lycia 59
Celtica nardus 13
Celtis ſiue Lotus 155
Centaurium maius 425
minus 426
luteum, perfoliatum, diaphyllum 427
Cepæa 673
Ceraſa, ſiue Ceraſia 137
Cercis 140
Cerefolium 302
Ceruaria, ceruicellum 513
Cetrach vide Scolopendrion.
Chamæceraſus 138
Chamæcypariſſus 460
Chamædaphne 938
Chamægelſiminum 37
Chamæiris 4
Chamædrys, Triſſago 567
Chamædrys altera 568
Chamælea 973
Chamæleon albus 428
niger 429.435
niger alter 430
Chamæleuce 594
Chamæmelon ſiue Chamæmilla 645
Chamæmelũ Romanum 646
Chamæpithys 679.680
Chamæriphes, vide Palma minor.
Chelidonium maius 402
minus 403
Cherua minor offic. 968
Chryſanthemon 793
Chryſanthemon minus 794
Cicer 204
Cicer ſylueſtre 205
Cichorium 284
Cichorium verrucarium 287
Cicuta 839
Cirſium 903
Ciſtus 94
Ciſtus fœmina 95
Citria mala 148
Clematis 694
Clematis flore multiplici 695
Clematis altera 696
tertia 697
Clinopodium 563
Clinopodium alterum 564
Clymenum 712
Cnicus 995
Cochlearia 271
Coccum infectorium 773
Coccifera Ilex 774
Colchicum 845.846
Colocaſia 209
Colocynthis 982
Colubrina 683
Colutea 540
Colutea ſcorpioides 541
Condrilla 290
Condrilla altera 291
Conſolida maior, vide Symphytum.
Conſolida media 702
minor 703
regalis 521
ſaracenica, vide Virga aurea.
Conyza 612
Conyza minor 613
Conyza tertia 614
Conyza alia 615
Conyzæ ſpecies aſter 907
Corallina 871
Coriandrum 523
Coris 678
Coris Monſpelienſium 699
Cornus 158
Coronopus 276
Coronopus ſylueſtris 277
Cortuſa 728
Corydalis 892
Coſtus vulgaris 28
Coſti radices 27
Cotinus 123
Cotonea mala 142
Cotonea maiora 143
Craſſula purpurea 412
Creſpinus 86
Criſpula 340
Chrithmum 272
Crithmum II. 273
III. 274
IIII. 275
Crocodilium 435
Crocum 33
Crocus ſine flore 34
Cruciata 417
Cuciophera 129
Cucumis longus 295
ſatiuus 294
ſylueſtris, aſininus officin. 946
Cucurbita 292
Cucurbita Indica 293
Cuminum ſatiuum 518

ſylue-

ſylueſtre 519
ſylueſtre alterum 520
Cupreſſus 52
Cuſcuta 984
Cyanus maior 288
minor 289
Cyclaminus 357
Cyclaminus macrorrhiζos 358
Cymbalaria 860
Cynocrambe mas 998
Cynocrambe fœmina 999
Cynogloſſum vulgare 917
Cyperus longus 9
rotundus 10
Cytiſus 895

D.

Damaſonium 674
Daphnoides 937
Datula 176
Daucum 535
Daucus Creticus 536
Daucum alterum 537
Dens caninus 848
Dens Leonis 286
Dentaria minor 704
maior 705
Diapenſia 763
Dictamnum album 473
Cretenſe 472
Doronicum 824
Draba 341
Dracunculus aquaticus 362
hortenſis 363
maior 359
minor 360
Dracunculi folia nouella 361
Dryopteris 994
Dulcamara 986
Dulcis radix 423

E.

Ebulus 979
Echinopus 435
Echium 737
Aliud flore albo 738
Elaphoboſcus 513
Elatine 754
Eleagnos 106
Elleborine 889
Elleborum album 939
Elleborum nigrum 940
Elleborũ nigrum alterum 941
Enula 35
Epatica offic. 782
Ephemerum 845
Epipactis 889
Epithymum 983
Equiſetum 770
Equiſetum II. 771
III. 772
Eranthemum 647
Erica 75
Erica altera 76
Erica baccifera 77
Eriſimum 343
Eruca 306
Eruca ſylueſtris 307
Eruum 215
Eryngium 447
Eryngium marinum 448
Eryngium planum 449
Eſula maior offic. 967
Eufragia 767
Euonymus 102
Eupatorium 756
Eupatorium vulgare 757
Eupatorium Meſue 795

F.

Faba 206
Faba ſylueſtris 207
Faba Aegyptia 209
Fabago 140
Fabaria 411
Fagus 112
Farrago 190
Farrauũ ſiue Faruugium 594
Faruara offic. 590
Ferraria 866
Ferula 549
Feſtuca 927
Ficus 182
Ficus Indica, Opuntia 183
Ficus Pharaonis 180
Filicula, ſeu polypodium 993
Filipendula 608
Filix 991
Filix fœmina 992
Flammula 698
Flos Solis 501.503
Flos Solis minor 502
Flos S. Iacobi 870
Flos Trinitatis 912
Fœniculum 534
Fœniculum tortuoſum 511
Fœnum Græcum 199
Fragaria 765
Fraga alba 766
Frangula 978
Fraxinus 64
Frumentum Indicum 186
Frumentũ Saracenicum 187
Fumaria 890
Fumaria altera 891
Fumaria Corydalis 892
Fungi 844

G.

Galega 497
Galiopſis 865
Galium 868
Galla 120
Gelſiminum 36
Gelſiminũ Catalonicum 37
Geniſta 950
Gentiana 415.416
Gentiana minor 417
minima 418
Geranium 599
Geranium II. 600
III. 601. IIII. 602
V. 603. VI. 604
Gingolena offic. 197
Gingidium 301
Git,

Git, Melanthium 551
Gladiolus 730
Gladiolus Indicus 731
Glaſtum 409
GlycyrrhiZa 423
GlycyrrhiZa vulgaris 424
Gnaphalium 605
Gnaphalium vulgare 606
Goßipium 203
Gramen 741
Gramen Mannæ 742
Gramen II. floridum 743
Parnaßi 744
Aculeatum 745
Grana Paradyſi offic. 11
Gratiola, Gratia Dei 464

H

Halicacabum repens 814
Halymus 83
Harmola 496
Haſtula regia 371
Hedera 398
Hedera helix ſiue minor 399
Hedera terreſtris 400. 401
Helenium 35
Heliantbemō Peruuianū 503
proliferum 504
Helichryſum 787
Helichryſum Italicum 788
Creticum 789
Heliotropium maius 1000
minus 1001
Helxine 849
Helxine ciſſampelos 753
Hemerocallis 616
Hemerocallis altera 617
Hemionitis 641
Hepatica montana 764
Heptaphyllum montanū 909
Heptaphyllum porphyranthemon 762
Herba cancri 340
Herba gattaria 484
Herba Paris 835
Herba pedicularis 947
Herba Iudaica ſeu pagana 748
Herba tora Chimiſtarum 836
Herba torminalis 606
Herba paralyſis 883
Herba Trinitatis 912
Hermodactylus 847
Hermodactylus offic. falſo 845
Herniaria, Herniola 690
Hieracium 524
Hieracium minus 525
Hippogloſſum 919
Hippolapathum 232
Hipposelinō vel leuiſticū 529
Hirculus 14
HirundinariZ 559
Holoſtiū, ſiue Holeſtium 707
Hordeum 188
Horminum 628
Horminum ſylueſtre 629
Hyacinthus 798
Hyacinthus orientalis 800
Orientalis alter 801
Tripolitanus 799
Hydropiper 352
Hyoſcyamus 807
Hyoſcyamus albus 808
tertius 809
Peruuianus 810
Hypecoum 806
Hypericum 675
Hypociſtis 96
Hyſopum 463

I.

Iacea 912
Iacea altera 913
Iaſminum 36
Iberis 184
Ilex 113
latifolia 114
coccifera 774
Imperatoria 532
Imperatoria Alpina 533
Impia 606
Intubus 282
Intubus criſpa 283
Intubus ſylueſtris 284. 285
Iphyum 372
Irio 343. Irio alter 344
Iris 1
Iris ſylueſtris maior 2
minor 3
Iris humilis 4
Iſatis domeſtica 409
ſylueſtris 410
Iua muſcata 587
Iuncus 780
Iuncus floridus 781
odoratus 29
Iuniperus 53
Iuniperus maior 54

K.

Kali 246. 247

L.

Labrum Veneris 431. 432
Lactuca 298
Lactuca floreſcens 299
ſylueſtris 300
Ladanum ſiue Ledum 97
Lagopus 724
Lampſana 233
Lantana vide Viburnum
Lapathum 228
Lapathū rubrū Cretenſe 229
Lappa minor offic. 926
Larix 45. 46
Lathyris 968
Lauendula 18
Laurus 60
Laurus Alexandrina 936
ſylueſtris 61
Ledum 97
Lens 210
Lens minor 211
Lens paluſtris 852
Lens paluſtris altera 853
Lentiſcus 50

Leonto-

Leontopetalon 565
Lepidium 377
Lepidium Æginetæ & Plinij 378
Leucoium album & purpureum 619
aureum 620
Leuconarciſſolirion 957
Leuconarciſſolirion bifolium 956
Leuiſticum vulgare 529
Libanotis 544
Lichen 782
Liguſticum 505
Liguſticum alterum 506
Liguſtrum 89
Lilionarciſſus 955
Lilionarciſſus Bononienſ. 958
Lilium 570
Lilium conuallium 618
Limonia mala 149
Limonium 721
Limonium alterum 722
Linum 200
ſylueſtre 201.202
Liquiritia 423
Lithoſpermum minus 659
Lithoſpermum ſylueſtre, aruenſe vel nigrum 660
Lolium 198
Lolium murinum 768
Lonchitis aſpera maior 664
minor 665
Lonchitis aſpera Maranthæ 666
Lotus 155
Lotus Africana 157
Vrbana 893
ſylueſtris 894
Lunaria minor 755
Lunaria minor Chimiſtarum 642
Lunaria minor, botrytis 643
Luparia 827
Lupini 216
ſylueſtres 217
Lupulus 933
Lupulus fœmina 934
Lychnis 569
Lycium Italicum 100
Lyſimachia 686
Lyſimachia altera 687

M.

Magiſtrantia 532
Mahaleb 91
Maiorana 490
Mala 141
Mala Armeniaca maiora ſiue præcocia 146
minora 147
Aurantia 150
Citria ſiue medica 148
Cotonea 142.143
Limonia 149
Punica vulg. Granata 131
Inſana 820
Malua 238
Malua arborea maior moſceutos 239
Malus Punica 130
Malum terræ 419
Mandragoras 818
Mandragoras mas 819
Marrubium 573
Martagon 571
Marum 493
Matricaria offic. 649
Medica mala 148
Medium 729
Melanthium ſatiuum 551
ſylueſtre 552
ſylueſtre alterum 553
Melegetæ offic. 11
Melilotus 492
Meliſſa, Meliſſophyllum Melitena 574
Meliſſa Molucca ſiue Cõſtantinopolitana 575
Moldauica 576
Melongena 820
Mentha 477
Mentha altera 478
Mentha Græca 480
Menthaſtrum, ſiue mentha ſylueſtris 479
Mercurialis 996
Mercurialis fœmina 997
Meſpilus prima 153
vulgaris 154
Meum 7
Milium 193
Milium Indicum 194
Milium Solis 659
Millefolium maius 877
Millefolium ſtratiotes 876
Millegrana 690
Millemorbia 866
Moly 498
Momordica 989
Morſus Diaboli 397
Morus 179
Moroſycus 180
Muſa 127
Muſa cum fructu 128
Muſcari 373
Muſcus arboreus 31
Muſcus marinus 871
Muſcus marinus alter 872
Muſcus terreſtris 32
Mutelina 8
Myrica 74
Myriophyllum 896
Myriophyllum alterum 897
Myrrhis 898
Myrtillus 135
Myrtus 132
Myrtus Tarentina 133
exotica 134

N.

Napellus 836
Napus 222
Nares vituli 920

Narciſſus I. 951
II. Flore pleno 952
III. totus luteus 953
IIII. 954. V. 955
VI. 956. VII. 957
VIII. 958
Nardus Celtica 13. alia 14
Indica. 12
Italica. 17
montana 15. alia 16
Naſturtium 335
Natryx 444
Nerium, ſeu Rhododendrum 843
Nicotiana 810
Nigella 551
Nuces auellanæ, ponticæ, ſeu præneſtinæ 177
Nux Indica 173
Iuglans 172
Metella 175
Myriſtica 174
Numularia 755
Nymphæa alba 634
lutea 635. parua 636
parua alia 637

O.

Ocimaſtrũ Valerianthon 24
Ocimoides, ſiue Ocimaſtrum 739
Ocimoides flore pleno 740
Ocimum 308
Ocimum II. 309
III. minus 310
Oenanthe 609
Oenanthe II. & III. 610
IIII. aquatica, repẽs 611
Olea domeſtica, ſatiua 110
ſylueſtris 109
Oleaſter ibid.
Oleaſter Germanicus 81
Oluſatrum 530
Ononis 443
Ononis lutea 444
Onoſma 633
Ophiogloſſum 364
Ophris 943
Opition Theophr. 957
Opopanax 499
Origanum 466
Origanum Monſpelienſium 468
Onitis 467
Vulgare 469
Orontium Archigenis 923
Oryza 192
Ornithogalum 315
Orobanche 311
Oſyris 930
Oxalis maior 230
minor 231

P.

Pæonia mas 657
Pæonia fœmina 658
Palma 124
Palma Chriſti maior 626
minor 627
Palma humilis minor 125
Panaces Chironium 501
Panax Chiron. minus 502
Panax Aſclepium 500
Heracleum 499
Panicum 195
Panicum ſylueſtre 196
Papauer erraticum 802
Satiuum 803
Multiplici flore 804
Corniculatum 805
Parietaria offic. 849
Paronychia 785
Paronychia altera 786
Parthenium 649
Paſtinaca domeſtica 507
Sylueſtris 508
Pecten Veneris 304
Pelecinum 631
Pepleos 376
Peplis 970
Peplus 969
Pepon 296
Perfoliata 888
Periclymenum 713
Periploca repens 972
Perſica 144
Perſica rubra 145
Perſicaria 352
Perſicaria altera 353
Perſonata 887
Pes leonis 908
Pes leporinus 724
Petaſites 592
Petaſites flore albo 593
Petroſelinum vulgare ſiue Apium hortenſe 526
Petroſelinum Macedoni. 528
Peucedanum 550
Phalangium 580
Phalaris 661
Phaſioli 212
Phellodrys 117
Phœnix 768
Phyllirea 90
Phyllitis 579
Phyllum 621
Phu 21. minus 22
Phu minimum 23
Phu peregrinum 24
Picea 47
Piloſella 708
Piloſella maior 709
Pimpinella minor 776
Pimpinella ſanguiſorba 777
Pimpinella ſanguiſorba maior 778
Pimpinella ſaxifraga 775
Pinus 39
Pinus maritima primum genus 43
Secundum genus 44
Pinus ſylueſtris montana 40
Altera Mugo 41
Tarentina, Cembro, & Cermo-

Cermolo 42
Piper 345
Piper AEthiopicum 346
Indicum 347
Piſtachia 170
Piſtacia agreſtia 171
Piſtolochia 422
Piſum 213
Piſum minus 214
Pityuſa 967
Platanus 62
Platanus Germanica 63
Plantago maior 261
media 262
longa 263
aquatica 264
Polemonij ſpecies 24
Polium 586
Polium alterum 587
Polygala 929
Polygonum mas 688
fœmina 689
minus 690
marinũ & cocciferum 691
Polygonatum 692
Polygonatum vulgatius 693
Polypodium 993
Polyſpermon 237
Polytricum offi. 925
Poma Adami 151
Amoris 821
Pontiana 810
Populus alba 65
nigra 66
Lybica ſeu alpina 67
Porrum 321
Porrum ſectile 322
Portulaca domeſtica 257
ſylueſtris 258
Potamogeton 873
Potentilla 758
Poterium 440
Primula veris 653.883
Primula veris altera 884
Pruna cerea præcocia & ſerotina 164
Prunella 703
Prunus 163
Prunus ſylueſtris 165
Pſeudoambroſia 596
Pſeudoapios 981
Pſeudocoſtus 28
Pſeudodictamnum 474
Pſeudohelleborum 942
Pſeudohermodactylus 848
Pſeudolotus 156
Pſeudomelanthium 554
Pſeudomyagrum 901.902
Pſeudonardus 17
Pſeudonardus fœmina 18
Pſeudopyrethrum 543
Pſeudoſtachys 578
Pleudoſycomorus 181
Pſeudoſtruthium 356
Pſyllium 811
Ptarmica 354
Ptarmica altera 355
Pulegium 471
Pulmonaria 783
Pulmonaria altera 784
Pulſatilla 392
Pulſatilla lutea 393
Pyra 152
Pyrethrum verum 542
Pyrethrum alterum, pſeudopyrethrum 543
Pyrola 723

Q.

Quercus 111
Quinquefolium 759
Quinq; folium album 761
minus 760
paluſtre fragiferum 762

R.

Radix Scythica 424
Ranunculus 380
Ranũculus II. 381. III. 382. IIII. 383. V. 384. VI. 385
Rapacaulis 251
Rapunculus 221
Rapum 218
Rapum longum 219
ſylueſtre 220
Reſta bouis 443
Rhabarbarum 414
Rhamnus 78
Rhamnus II. 79. III. 80
Rhamni ſpecies 81
Rhaphanus 223
Rhaphanus longus 224
Rhaphanus ruſticanus, montanus 225
Rhodia radix 769
Rhododendrum 843
Rhus 121
Rhus minimus Plinij 136
Ribes vulgaris 88
Ricinus 959
Roſa 98
Roſa ſylueſtris 99
Roſmarinum 544
Roſmarinũ coronarium 545
ſylueſtre 546
ſylueſtre minus 547
Rubia ſatiua 662
ſylueſtris 663
Rubus 751
Rubus Idæus 752
Rumex 228
Ruſcus 935
Ruta 494
Ruta capraria 497
Ruta ſylueſtris 495
ſylueſtris Harmola 496
muraria 785

S.

Sabina 55
Sabina ſterilis 56
Sagitta 874
Sagitta maior 875
Salix 107
Salix amerina 105

Puſilla, humilis, ſalicula repens 108
Salſicornia 247
Saluia 475. minor 476
Sambucus 975
Sambucus aquatica 977
montana 976
Sanguinaria 340
Sanguis Draconis 229
Sanguiſorba 777.778
Sannicula 763
Sannicula alpina ſiue guttata 764
Sannicula altera 706
Sannicula quinq; folia 704
Satureia 486
Satureia altera 487
Satyrium baſilicum, vide Palma Chriſti
Saxifraga 716
Saxifraga II. 717
III. 718. IIII. 719
magna 720. hircina 775
Scabioſa 710. minor 711
Scammonia 971
Scammonia Monſpelienſ. 972
Scariola minor 284
Sclarea 630
Scolopendria offic. falſo 579
Scolopendrium 640
Scolymus 437
Scolymus ſylueſtris 439
Scordium 588
Scorpioides 1002
Scorodopraſum 331
Scorzonera Hiſpanica 314
Scrophularia 866.867
Scylla 374
Sebeſtena 166
Securidaca maior 631
minor 632
Securidaca quorundam 642
Sedum 854.855
Segale 190
Semen ſanctum 457
Semperuiuum ſeu Sedum maius 854. minus 855.
minimum 856.
arboreſcens 857
Sena 538
Sena Alexandrina 539
Senecio 869
Senecio maius 870
Serpentaria maior 359
Serpentaria minor 365
Serpillum 488
Serpillum alterum 489
Serratula 682
Sertula campana 492
Seſamoides paruũ 944.945
Seſamum 197
Seſeli AEthiopicum 512
AEthiopicum vulgare 513
Maſſilienſe 510.511
Peloponnenſe 514
Sferra cauallo 642
Sideritis 746
Sideritis ſecũda vulgaris 747
Siliqua AEgyptia 25
Siliqua 139
Siliquæ ſylueſtres 140
Siliquaſtrum 140.347.348
Sinapi 332
Sinapi alterum 333
III. 334
Siſer 226
Siſer alterum 227
Siſymbrium hortenſe 267
ſylueſtre 268
aquaticum 269
aquaticum alterum 270
Sium verum 265
vulgare 266
Smilax aſpera 931
hortenſis 318
leuis 932
Smyrnium 530
Smyrnium Creticum 531
Solanum hortenſe 812
halicacabum 813
ſomniferum 815
ſomniferum alterum 816
maius 817
Soldanella vide Braſsica marina.
Soldanella Alpina 254
Sol Indicus 503
Sonchus 278
Sonchus leuis 279
leuis II 280
flore cæruleo 281
Sorba 160
Sorbus ſylueſtris vel aucupalis 161
torminalis 162
Sparthium 949
Sparganium 732
Spatola fœtida 733
Sphærocephalus 435
Sphondylium 548
Spica Celtica 14
Spica Nardi 13
Spina alba 434.435.436
Spina acuta 85
infectoria 82
Spinachium 245
Split 892
Stachys 577
Stachys agria 947
Staphylodendron 171
Stellaria 908
Stellaria argentea 909
Sternutamentaria 354
Stœchas 465
Stœchas citrina 790
Stafuſaria offic. 947
Stramonia 175
Stratiotes millefolium 876
Strumaria 926
Struthia mala 143
Styrax 38
Suber 115

Suber

Suber anguſtifolium 116
Succiſa 397
Sycomorus 180
Symphytum maius 700
petræum 699
tuberoſum 701

T.

Tamarix 74
Tanacetum 650
Taſſus barbaſſus offic. 878
Tatula 176
Taxus 840
Telephium 411
Telephiū purpureo flore 412
Terebinthus 51
Teſticulus I. 622. II. & III. 623. IIII. 624 V. 625
Teucrium 566
Thamarindi 126
Thapſia 948
Theriacaria 356
Thlaſpi I. 336. II. ſcorodothlaſpi 337. III. ſaxatile 338. IIII. Creticum ſiue Cappadocium 339
Thymelea 974
Thymus 485
Tilia mas 92. fœmina 93
Tinus 61
Tithymalus Characias 960
Cypariſsias 964
Dendroides 965
Helioſcopius 963
Leptophyllos 966
Mirſinites. 961
Paralios 962.
Tora maior 825. minor 826
Tormentilla 685
Toxicum 825
Tragacantha 446
Tragoriganum 470
Tragum 779
Traſi 316
Tribulus 714
Tribulus aquaticus 715
Trichomanes 925
Trifolium aſphaltites 581
pratenſe 582
pratenſe alterum 583
acetoſum 584
Trinitas 585
Triſſago, ſeu chamædrys 567
Triticum 185
Tubera 317
Tuſsilago 590
Tuſſilaginis flores 591
Tuſsilago altera, ſiue Farfugium 594
maior 592
Tulipa minor 958
Typha 607

V.

Valeriana montana aut paluſtris 23
Valeriana rubra 24
Venenum terræ 419
Veratrum album 939
Verbaſcum 878
Verbaſcum II. mas 879
III. 880
ſylueſtre 881
aliud 882
Verbaſcum aureo flore Dioſc. 885
Verbenaca 797
Veronica 461
Veronica fœmina 462
Verrucaria offic. 1000
Veſicaria, ſeu halicacabum repens 814
Vetonicum 350
Viburnum 122
Vicia 320
Vinca peruinca 694
Vincetoxicum 559
aliud flore nigro 560
Viola purpurea 910
arboreſcens 911
Viola alba Theophr. 957
Viperina 314
Virga aurea 748
Virga aurea folijs non ſerratis 749
Paſtoris 433
Sanguinea 159
Viſcum 555
Viſcum polycoccon 556
Viſnaga 303
Vitex 105
Viticella 909
Vitis alba 987
nigra 988
Idæa 135
Idæa rubra 136
Sylueſtris 986
Vinifera 1003
Vlmus 70
Vmbilicus Veneris 764. 858
Vmbilicus Veneris alter 859
Vnedo 168
Vngula Caballina offic. 590
Vnifolium 744
Vrtica 861
Vrtica II. 862. III. 863
Vſnea 246
Vua ſpina, ſiue criſpa 87
Vua verſa, ſiue lupina 835

X.

Xanthium 926
Xyris 733

Z.

Zazyntha 287
Zea 189
Zedoaria Auicenna 837
Zyzypha 167

FINIS.